

Študentska pravda 2025

PRAVNA FAKULTETA UM
20. september 2025

PRIMER

V tem dokumentu je zapisan primer za reševanje na X. Študentski pravdi. Na podlagi opisa dejanskega stanja tekmovalci pripravijo svoje vloge.

Primer je treba brati skupaj s prilogami, ki bodo objavljene naknadno, skladno z 12. členom Pravilnika tekmovanja. Za razumevanje dejanskega stanja so pomembne tudi razjasnitve, ki jih organizacijski odbor pripravi po prejemu vprašanj. Besedilo primera skupaj s pisnimi, slikovnimi ali drugimi prilogami ter razjasnitvami tvori celoto. Dejstva, ki izhajajo iz primera, se v okviru tekmovanja štejejo za resnična in se tekmovalci lahko nanje sklicujejo. Prepovedano je širjenje dejanskega stanja izven tistega, kar je navedeno v primeru.

Primer je fiktiven in sestavljen za potrebe tekmovanja.

Kontakt: studentska.pravda@um.si

Stranke

Svarog Artillery Systems d.o.o. (v nadaljevanju: Svarog) je slovensko podjetje s sedežem v Celju (Pitamicev nasip 2), specializirano za proizvodnjo oklepnih vozil, predvsem tankov ter drugega vojaškega voznega parka. Podjetje je bilo ustanovljeno kot visokotehnološki zagonski projekt in si je z leti pridobilo ugled dobavitelja zanesljivih oklepnih sistemov za različne vojske. Svarog je izvozno usmerjen in svoje tanke prodaja tudi tujim kupcem; znano je, da so med kupci Svarogovih vozil tudi nekatere države na Bližnjem vzhodu.

CyberFare d.o.o. (v nadaljevanju: CyberFare) je hrvaško tehnološko podjetje s sedežem v Zagrebu (Ilešičeva ulica 9), ki se ukvarja z razvojem in proizvodnjo naprednih elektronskih komponent za obrambno industrijo. Podjetje je specializirano za računalniške in elektronske sisteme v vojaški uporabi, kot so sistemi za komunikacijo, navigacijo in aktivno zaščito oklepnih vozil. CyberFare posluje v mednarodnem okolju in sodeluje s številnimi dobavitelji elektronskih komponent. Za ključne sestavne dele, kot so napredni mikročipi in vezja, se zanaša na uvoz s strani tajvanskih proizvajalcev, ki slovijo po kakovostnih polprevodniških izdelkih. CyberFare ima vzpostavljeno stalno predstavništvo v mestu Tajpej (v najemu ima manjši prostor v trgovskem centru, kjer delo promotorja opravlja lokalni IT strokovnjak na podlagi pogodbe o delu). CyberFare je v regiji znan kot inovator na področju aktivnih zaščitnih sistemov (APS) za vojaška vozila.

Tehnološko ozadje: aktivni zaščitni sistemi (APS)

Aktivni zaščitni sistemi (APS) so obrambni sistemi, namenjeni varovanju oklepnih vozil (kot so med drugim tanki) pred izstrelki in raketami. Za razliko od pasivne oklepne zaščite, ki grožnje skuša ustaviti z debelino in trdnostjo oklepa, APS deluje proaktivno – zazna, sledi in nevtralizira (uniči) prihajajoče izstrelke, preden ti zadenejo vozilo. Na oklepno vozilo so nameščeni senzorji (radarji), ki neprestano spremljajo okolico. Ko senzor zazna prihajajočo grožnjo (na primer izstreljeno raketo proti tanku), sistem to grožnjo v delčku sekunde analizira in sproži protiukrep. Kontramera je lahko t.i. "trda zaščita" – to pomeni, da APS sproži posebni prestreznik ali eksplozivno sredstvo proti prihajajoči raketi, da jo uniči ali preusmeri stran od vozila, še preden doseže cilj.

ActiveArmor je linija aktivnih zaščitnih sistemov, ki jih razvija CyberFare. ActiveArmor 2.0 predstavlja drugo generacijo njihovega APS, namenjen za tanke. Gre za napreden "hard-kill" APS sistem, kar pomeni, da zazna in fizično uničuje prihajajoče grožnje. Sistem ActiveArmor 2.0 vključuje radar z 360-stopinjsko pokritostjo okoli vozila ter izstrelitvene cevi z eksplozivnimi prestrezniki. Ko radar zazna izstrelak, računalniški krmilnik sistema izračuna njegovo trajektorijo in v pravo smer izstrelji prestreznik, ki raketo uniči v zraku na varni razdalji od tanka. Za svoje delovanje ActiveArmor 2.0 uporablja specializirane računalniške komponente, ki morajo delovati izjemno hitro in zanesljivo – to vključuje visoke hitrosti obdelave podatkov radarja in natančno časovno usklajevanje obrambnih ukrepov.

Prodajna pogodba

Dne 28. 1. 2024 sta Svarog Systems d.o.o. (kupec) in CyberFare d.o.o. (prodajalec) sklenila prodajno pogodbo za dobavo aktivnih zaščitnih sistemov tipa ActiveArmor 2.0. Pogodbena

vrednost je znašala 20 milijonov evrov. Predmet pogodbe so bili kompleti sistema ActiveArmor 2.0, ki bi jih Svarog vgradil v svoje tanke ter s tem izboljšal njihovo zaščito. Sisteme je bilo treba dobaviti na sedež družbe Svarog.

Dobavni roki in pošiljke: Pogodba je predvidevala, da bo dobava izvedena v štirih pošiljkah v enakomernih časovnih presledkih. V vsaki pošiljki se je CyberFare zavezal dobaviti 20 kompletov APS ActiveArmor 2.0 (skupaj torej 80 kompletov do izteka pogodbe). Prva pošiljka je moral biti dobavljen najpozneje do 1. 5. 2024, naslednje pošiljke pa »v presledkih po šest mesecev od prve dobave«. Takšna razporeditev je bila prilagojena potrebam Svaroga, ki je svoje tanke proizvajal in posodabljal postopoma.

Plačilni pogoji: Plačilo se je vršilo po obrokih. Svarog se je v pogodbi zavezal, da bo vsak obrok plačal vnaprej, in sicer »vsaj dva meseca pred vsakokratnim datumom dobave«. Plačilo prvega obroka je bilo opravljeno 1. 3. 2024, drugega obroka 1. 9. 2024, za tretji obrok pa 1. 3. 2025.

Klavzula o nadgradnji sistema: Pomemben del pogodbe je bila določba, da bo CyberFare v »vsaki naslednji pošiljki dobavi najnovejšo verzijo APS sistema za tanke, če bo v času trajanja pogodbe razvil nadgradnjo *ActiveArmor 2.0*«. Pogodba ni predvidevala dodatnega doplačila za nadgrajeno verzijo.

Klavzula o pravu, ki se uporabi: V pogodbi je bila vključena tudi klavzula o izbiri prava, po kateri se za vse morebitne spore iz pogodbe uporablja »slovensko pogodbeno pravo, ob izključitvi določb slovenskega mednarodnega zasebnega prava in Dunajske konvencije«.

Klavzula o reševanju sporov: Pogodba je vsebovala navedbo: »stranki si prizadevate spore reševati mirno. Stranki se obvezujeta spor rešiti najprej s pogajanjem.«

Izpolnjevanje pogodbe in prvi pošiljki (2017 in 2021)

CyberFare je prvo pošiljko (20 sistemov ActiveArmor 2.0) moral dobaviti do 1. 5. 2024. Dejansko je bila dobava opravljena dne 1. 7. 2024, ker je CyberFare potreboval več časa za izdelavo prvih serij APS. Svarog Systems je na zamudo pristal – Svarog je namreč julija 2024 nujno potreboval vgrajene sisteme APS za predstavitev svojega novega prototipnega tanka pomembnemu tujemu kupcu, zato je raje sprejel nekoliko poznejšo dobavo, kot da bi tvegala neuspeh predstavitve. Dobavljeni sistemi ActiveArmor 2.0 iz prve pošiljke so bili uspešno integrirani v Svarogova vozila. Svarog je za prvo pošiljko že 1. 3. 2024 poravnal celotno plačilo.

CyberFare je drugo dobavo (naslednjih 20 sistemov APS) izvršil 1. 1. 2025. Nobena stranka ni problematizirala datuma. Svarog je tudi za drugo pošiljko vnaprej plačal celotno dogovorjeno vsoto (dne 1. 9. 2024) in prejel dogovorjenih 20 APS sistemov ActiveArmor 2.0. V obdobju avgust-december 2024 je CyberFare predstavil verzije ActiveArmor 2.1 in ActiveArmor 2.2, ki predstavljajo *software* nadgradnjo obstoječih *hardware* komponent APS sistema (drugače rečeno, gre za nadgrajeno programsko opremo namenjeno hitrejšemu krmiljenju radarja). Svarog je tako do februarja 2025 skupno prejel 20 sistemov ActiveArmor 2.0 in 20 sistemov ActiveArmor 2.2, ki jih je vgradil v svoje tanke.

Razvoj nadgrajenega sistema ActiveArmor 3.0

Sredi Januarja 2025 je podjetje CyberFare na področju APS tehnologije doseglo preboj – razvilo je novo generacijo aktivnega zaščitnega sistema z imenom **ActiveArmor 3.0**. Ta nova verzija, ki se kaže tudi kot nov *hardware* produkt, se ponaša z bistveno izboljšanimi komponentami in zmogljivostmi v primerjavi s starim ActiveArmor 2.0 ter vključuje programsko opremo *ActiveArmor 2.2*. ActiveArmor 3.0 ima naprednejše senzorje – radar nove generacije z daljšim dometom in hitrejšim zaznavanjem, posodobljen računalniški krmilnik z zmogljivejšimi mikročipi za hitrejšo obdelavo podatkov ter učinkovitejše prestrezne module. Te tehnološke izboljšave v praksi pomenijo, da lahko ActiveArmor 3.0 hitreje in z večjo zanesljivostjo prestreže prihajajoče grožnje. Med drugim naj bi nova verzija sistema uspešno nevtralizirala tudi nekatere tipe protioklepniških izstrelkov, proti katerim prejšnja verzija ni bila optimalna (npr. izstrelke s kinetično penetracijo).

CyberFare je ActiveArmor 3.0 po lansiranju 1. 2. 2025 oglaševal za uporabo na samohodnih havbicah (tj. samovoznih artilerijskih orožjih) in drugih oklepniških platformah, ki niso tanki. Uradno ni posebej promoviral uporabe ActiveArmor 3.0 na tankih – verjetno zato, ker je sistem sprva razvijal v sodelovanju z enim izmed proizvajalcev havbic. Kljub temu je tehnično možno ActiveArmor 3.0 vgraditi tudi v klasične bojne tanke; razlika med havbico in tankom z vidika namestitve APS je majhna. Vendar pa takšna namestitvev zahteva določene prilagoditve: inženirji CyberFare ocenjujejo, da je za prilagoditev in inštalacijo vsakega sistema ActiveArmor 3.0 na tank potreben približno 20-urni poseg strokovnjaka. Zaradi visoke specializacije tovrstnega dela strošek takšne prilagoditve znaša okoli 500 EUR na uro dela specialista, kar nanese približno 10.000 EUR dodatnih stroškov na vsak tank.

O razvoju ActiveArmor 3.0 je bil Svarog v splošnem obveščen iz javno dostopnih virov – CyberFare je izdal sporočila za javnost o novi tehnologiji 20. 1. 2025. Ni pa bilo med strankama posebne komunikacije, da bi Svarog zahteval spremembo obstoječe pogodbe.

Kibernetski napad

V večernih urah 10. 2. 2025 je postal CyberFare tarča hudega kibernetskega napada. Neznana hekerska skupina, domnevno povezana z Rusijo, je vdrla v informacijske sisteme CyberFare. Napad je začasno onemogočil nekatere proizvodne procese in dostop do podatkov v podjetju. CyberFare je sicer v roku enega tedna povrnil nadzor nad svojimi sistemi, vendar je incident povzročil motnje v poslovanju in povečal stroške (potrebna je bila prenova varnostnih sistemov, forenzična analiza vdora ipd.). Podjetje je o napadu obvestilo javnost in organe pregona, a podrobnosti o škodi niso znane. Zaradi tega incidenta je CyberFare doživljal tudi notranje operativne težave.

Geopolitične spremembe

V septembru in oktobru 2023 je ugledni časopis-mesečnik *The New Taiwan Economist* z nacionalno naklado v seriji dveh mesečnih izdaj pripravil posebno (2-delno) poročilo o bližajočih se predsedniških volitvah v ZDA. V tem poročilu je priznani tajvanski ekonomist dr.

Wei-Ling navedel, da v primeru zmage republikanskega kandidata in posledičnih političnih odločitev ZDA na področju zunanje, trgovinske in varnostne politike po njegovem mnenju obstaja realna verjetnost zvišanja **izvoznih carin** v Tajvanu. Po navedbah časnika bi Tajvan, pod pritiskom zaostrenih globalnih varnostnih razmer moral dvigniti carine za izvoz tehnoloških komponent v nekatere trge, natančneje za »vzhodno Evropo« in »Vzhodno Azijo«, če bi zmagal republikanski kandidat. Drugače, če bi zmagal demokratski kandidat, bi se *status quo* na mednarodnih trgih verjetno ohranil.

Nedolgo za tem, 4. 1. 2024 je predsednik Tajvana na novinarski konferenci predstavil predlog ukrepa uvedbe 20% izvoznih carin za določene kategorije izdelkov, skupaj za 13 kategorij izdelkov. Med temi je izrecno omenil tudi kategorijo »oprema za vojskovanje«. Ukrep je bil po besedah tiskovne predstavnice predsednika pripravljen za primer zmage republikanskega kandidata, ki je že napovedal uvedbo »day-one« sankcij in carin za določene države, v primeru zmage.

Konec leta 2024 je republikanski kandidat zmagal na predsedniških volitvah v ZDA. Z nastopom mandata dne 20.1.2025 je prišlo do uvedbe številnih trgovinskih ukrepov, ki so razburile mednarodne trge. Dne 5. 5. 2025 je Tajvan uradno uvedel nov **seznam izvoznih carin**, pri čemer je povišal carine še bolj, kot je bilo sprva napovedano. Nova carinska shema je določila 30% izvozne dajatve za vrsto tehnoloških izdelkov. Pomembno je, da je v končni uvedbi Tajvan razširil nabor tarifiranih kategorij: med proizvodi, ki so bili obremenjeni z 50% carino, so bile tudi nove kategorije, kot so »elektronika in računalniške komponente«, kar v prvotni napovedi predsednika ni bilo omenjeno. To pomeni, da so mikročipi, vezja in sorodni elektronski deli, ki jih CyberFare uvaža iz Tajvana, čez noč postali znatno dražji za uvoz. Tajvanska podjetja so se na nove tarife takoj odzvala – dvignila so cene svojih izdelkov približno sorazmerno z višino tarife, saj so stroške prenesla na kupce. Za CyberFare je to pomenilo, da so se nabavni stroški ključnih komponent za proizvodnjo APS sistemov krepko povečali (oceniti je bilo, da približno za 50% ali več glede na prejšnje cene).

Medtem ko so se napovedi carin še oblikovale, je Svarog Systems 1. 3. 2025 poravnal plačilo za tretjo pošiljko.

Pogodba med Svarogom in CyberFare ni vsebovala indeksacijske klavzule, ki bi upoštevala takšne spremembe.

Tretja pošiljka

2. 5. 2025 je direktor Svarog Systems, Mark Bohinc, poslal elektronsko pismo direktorju CyberFare Stjepanu Horvatu, v katerem je slednjega opomnil, da Svarog še ni prejel tretje dobave. V sporočilu je Bohinc izrazil skrb, da je CyberFare morda v zamudi z izpolnitvijo tretje pošiljke.

Ker na prvi opomin ni prejel odgovora, je Bohinc v istem tednu poslal še dve dodatni sporočili CyberFareju. CyberFare se sprva ni odzival takoj. V 10. 5. 2025, je direktor Stjepan Horvat odgovoril Svarogu. V svojem dopisu je Horvat navedel, da se je podjetje CyberFare znašlo v situaciji, ko zaradi nepredvidenega povišanja cen na mednarodnih trgih pogodbe ne morejo realizirati v dogovorjenem roku. Konkretno je zapisal, da dobave tretje pošiljke ne bodo mogli izvesti do julija 2025, kot je bilo pričakovano. Kot glavni razlog je izpostavil drastično povišanje stroškov dobave komponent iz Tajvana po uvedbi novih carin. Pojasnil je, da so se vhodni

stroški do te mere dvignili, da je proizvodni proces skoraj povsem zastal – CyberFare namreč ni mogel v enakem tempu nabavljati ključnih elektronskih delov, saj bi to pomenilo, da izdelujejo APS sisteme z izgubo.

Mark Bohinc je na Horvatovo sporočilo reagiral že naslednji dan. V odgovoru je izrazil razočaranje nad razvojem dogodkov in poudaril, da Svarog ne pristaja na enostransko odlašanje dobave. Opozoril je, da je Svarog svoje obveznosti (zlasti plačilo) zmerom izpolnil pravočasno in da pričakuje, da bo CyberFare nemudoma izpolnil svoje – torej dostavil 20 APS sistemov *ActiveArmor 3.0*. Bohinc je v pismu tudi zapisal, da Svarog v primeru nadaljnje zavlačevanja ali neizpolnitve »pridrži pravico do sodnega varstva«.

Horvat je v imenu CyberFare na to zahtevo odgovoril z novim sporočilom v nekaj dneh. CyberFare po njegovem v danih razmerah ne more izpolniti pod prvotno dogovorjenimi pogoji. Dodatno je navedel, da *ActiveArmor 3.0* predstavlja nov izdelek in ne zgolj nadgradnje *ActiveArmor 2.0*. Horvat je predlagal rešitev: CyberFare je pripravljen v čim krajšem nadaljevati proizvodnjo in poskusiti dobaviti tretjo pošiljko APS, vendar zahteva zvišanje cene tretje in četrte pošiljke za 30%. Pojasnil je, da bi s tem lahko pokrili izjemno podražitev mikročipov na trgu, do katere je prišlo zaradi novih carin in globalnih razmer. Dejal je, da brez tega prilagajanja cene CyberFare preprosto ni sposoben finančno prenesti izpolnitve – vsaka dobavljena enota APS bi pomenila znatno izgubo. Primerljivih mikročipov pa pri drugih dobaviteljih ni. Bohinc se na zahtevo ni odzval.

Notranja komunikacija in zahteve za prilagoditev

1. 6. 2025 je Mark Bohinc (Svarog) v komunikaciji s Stjepanom Horvatom razkril, da ima v svojih rokah interno e-poštno komunikacijo podjetja CyberFare iz decembra 2024. Bohinc je zatrdil, da dokument jasno kaže, da CyberFare že nekaj časa posluje slabše, kot javno priznava.

Med sporočili, ki jih je Svarog pridobil, je bilo tudi e-poštno sporočilo, ki ga je Stjepan Horvat decembra 2024 poslal svojemu direktorju proizvodnje. V tem sporočilu je Horvat zapisal: *»Proizvodnja APS sistemov je nerentabilna in bi jo bilo treba v tem poslovnem letu ustaviti, resurse pa usmeriti v razvoj tehnologije brezpilotnikov, sicer nam na dolgi rok grozijo težave s plačilno sposobnostjo.«*

Mark Bohinc je poudaril, da je ta dokument prejel anonimno po elektronski pošti s strani neznane osebe. Poudaril je, da s tem neznancem ni bil v nobenem stiku niti pred niti po prejetju sporočila, in da ni vedel, kako je ta oseba pridobila dokument.

Stjepan Horvat se je na razkritje ostro odzval. Zanimal je, da bi CyberFare kadarkoli uradno sprejel odločitev o ukinitvi proizvodnje APS. V izjavi za medije, ki jo je dal kmalu zatem, je Horvat dejal, da gre pri omenjenem internem sporočilu za **neuraden interni brainstorming**, ki ne odraža končnih odločitev podjetja. Poudaril je, da dokument nima zavezujoče narave in da ga Mark Bohinc sploh ne bi smel imeti v posesti, saj gre bodisi za zaupno interno informacijo in poslovno skrivnost. Razkritje je med strankama povzročilo še dodatno nezaupanje in zaostritev.

Vladne prepovedi

1. 6. 2025 je Vlada Republike Hrvaške sprejela sklep, s katerim je hrvaškemu podjetju prepovedala »sklepanje orožarskih poslov z državami Bližnjega vzhoda in prepoved izpolnjevanja že sklenjenih poslov«. Ta odločitev je bila del širše usmeritve k spoštovanju mednarodnih embargov in etičnih smernic trgovanja z orožjem. Za CyberFare to pomeni, da od 1. junija dalje ne sme sklepati novih pogodb za prodajo svojih tankov kupcem na Bližnjem vzhodu. Prav tako pa sklep določa, da se ne sme realizirati že sklenjenih poslov »če bi ti pomenili izvoz orožja v te države«.

5. 6. 2025 je CyberFare izdal javnosti sporočilo, v katerem je navedel, da ne more realizirati preostanka pogodbe s Svarogom. Kot razlog je navedel več dejavnikov, med drugim pa se je izrecno skliceval na nedavno vladno odločitev na Hrvaškem. CyberFare je poudaril, da je iz javno dostopnih podatkov razvidno, da Svarog Systems del svoje proizvodnje (približno 25% glede na tržno vrednost celotne proizvodnje) izvaža tudi na Bližnji vzhod. CyberFare trdi, da bi bilo nadaljevanje dobave APS sistemov Svarogu tvegano oziroma v nasprotju z omenjenim vladnim sklepom oziroma nedopustno z vidika javnega reda. V izjavi so zapisali, da se CyberFare kot odgovorno podjetje ne sme in ne bo vključil v posel, ki bi omogočil, da oprema konča v državah Bližnjega vzhoda. Mark Bohinc se v izjavi za medije ni želel opredeliti do vprašanja, ali Svarog namerava izvažati tanke z *ActiveArmor* sistemom v države Bližnjega vzhoda, navajajoč, da gre za poslovno skrivnost. Prav tako je Mark Bohinc navedel, da Svarog ni obvezan s sklepom hrvaške Vlade ter da gre zgolj za taktično izmikanje CyberFare.

Navodilo: Reševanje spora

Družba CyberFare želi razrešiti trenutno stanje. Ne nazadnje takšno stanje škodi poslovnemu ugledu. V ta namen se družba CyberFare obrača na vašo odvetniško pisarno.